

DEBRECZEN

A DEBRECZENI ÉS VIDÉKI FÜGGETLENSÉGI PÁRT KÖZLÖNYE.

Egész évre . . . . . 10 ft. — kr.
Félévre . . . . . 5 „ „ „
Negyedévre . . . . . 2 „ „ „
Egy hónapra . . . . . 1 „ „ „
Egyes szám ára 4 kr.

Feladvány szerkesztő: **Dr. Nagy Zsigmond**
Kiadók: **Hoffmann és Társa**

Hirdetési díj:

Egy hasábos petit sorért 5 kr. Nagyobb terjedelmű a főbbzár-
hirdetések alkú szerinti jutányos áron nyomatnak föl. Bélyeg-díj min-
den külön beiktatásért 30 kr.

A ki a »Debreczen«-re 1896. január elejétől új előfizetőül már most jelentkezik, f. évi decz. havában ingyen kapja lapunkat.

A becsület.

Debreczen, decz. 18.

B e c s ü l e t! Mily rövidke szó, s értelme mégis mily mérhetetlen, néhány betű csupán s vaskos kötetekben sem tudnánk róla elmondani mindazt, a mit elmondani lehetne és kellene arra nézve, hogy fogalma a maga tisztaságában álljon előttünk.

Vajjon miis ez? Mi az alapja? Meg van-e mindenki? Mi által lehet elveszteni? Mi által lehet megszerezni? Mind mind olyan kérdések, melyek lépten-nyomon foglalkoztatják a társadalom tagjait, melyeket szorgalmasan fel szoktunk állítani, s melyekre adott feleleteinknek hibás és meg nem felelő voltát érezzük önmagunk; de annak a felfogásnak, mely a feleletekben érvényre jut, vakon hódolunk, vakon vetjük magunkat oda, mint azok a szerencsétlenek, a kiket valaha a többiek mulattatására debáltak volt a vadállatok elé.

Egy örök forrásból fakadó tiszta fény sugar a becsület! Emberi természetünk, emberi mivoltunk adta meg ennek az igazi alapját, de — miként a napsugár is, ha különböző légrétegbe jut — ez a sugár is megtörik, ama társadalmak és társadalmi osztályok, sőt egyeseknek gondolkodás módja, felfogása és érzelmei szeriut, melyeket érint, s e megtörés után különböző színárnyalatokat ölt magára.

És éppen ez az, a mi felette elszomorító!

Mért nem tudunk mi valamennyien egy egységes, teljesen azonos felfogást ápolni legdrágább kincsünk: a becsület felől? Mért nem tudjuk ennek értékét egyenlően mérlegelni; mért nem tudunk megegyezően gondolkozni ennek kérdései s esetleges orvosszerei felől?

Ismertem egy ifjút. Alacsony sorsból küzdötte fel magát; önerejéből lett emberré. Tetőtől-talpig becsületes volt. Jóbarátok hálózta körül. Egy este elcsalták a kártyaasztalhoz; a könnyelműség, a mánor kezébe adták a kártyát. És ő veszített. A kártya adósságot 24 óra alatt törleszteni kell. Ő erre nem volt képes; goiyót röpitett agyába s meghalt, mint becsületes (!) ember.

Ismertem egy másikat is, ki jóbarátának tettéte magát egy ifjú férj családjánál. És e családnak feldulta egész boldogságát, szennyes kezével és lelkével

bemoeskolta annak tiszta alapjait, s mikor a minden örömtől, üdvétől megfosztott férj kérdőre vonta őt: az erdő sűrűjében találkoztak, s fegyverének gyilkos csöve egy általa mélyen megsebzett szívet roncsot össze, és ugyanezzel földönfutóvá tett egy nőt s néhány ártatlan gyermeket. De azért becsületes (!) maradt.

És ismertem megint egy másikat. Törekvő, jóindulatu ember volt; özvegy anyjának egyetlen támasza. Nem ismert más célt maga előtt, mint azt, hogy szüleinek örömet szerezzen, s hogy kiltartó, ernyedetlen munkájának eredményeivel viszonzza némileg azt a sok jót, mit tőle tapasztalt ismeretséget költött egy ifjú leánynyal, ki oly tiszta volt, mint a napsugár maga, s teljesen méltó hozzá. Boldogságuk előtt nem állott akadály mindaddig, míg a járdák egyik üres feje és szívé léha koptatója szemet nem vetett a szép leányra. S ez az ember, a kinek soha komolyabb foglalkozása nem volt, mint az, hogy magát a fegyverforgatásban gyakorolja, életére tört annak, ki szívében, lelkében nem is volt. Párviadalra hívta ki. Az anya és leány ezt minden törekvésükkel megakarták akadályozni, s mikor az ifjú, a könnyek között zokogott esdeklő szavaknak engedett s elgondolva azt, hogy a párviadal esélyei édes anyját egyetlen támaszától foszthatják meg, a kihívást el nem fogadta: becsületes (!) bélyegezték őt embertársai.

Még most is emlékszem arra a szennyes lelkületű gazdagra, ki másoktól elbarácsolva vagyonával a társadalmi életben oly nagy szerepet játszott. Mindenki tudta róla, hogy nem tiszteletes uton szerezte azt, a mivel rendelkezett; áldozatainak száma óriási volt. Egy ízben vizsgálat alatt is állott család miatt, de a panaszt pénzzel eltudta hallgattatni s az vádját annak idejében visszavonta és ezt az embert becsületesnek (!) tudta tartani mindenki.

S hogyné jutna eszembe az a szegény jóra való fiú, kinek egyik családtagja valami nagyobb bünt követett el. Neki semmi legkisebb része sem volt az egészben s még is elég volt csupán családi nevét említenie, hogy megvetéssel forduljon el tőle mindenki, a szegény, a becsületes (!) teljesen érde-mellenül sujtotta őt is.

S felhozhatnék még ezer és ezer esetet, a melyben a becsületeséget különbözően fogja fel és ítéli meg a társadalom. De hát miért? A kiknek nem elég az, hogy e hirtelenében felhozott példákon végiggondoljanak, — a kiknek

nem elég Sudermanak »A becsület« című nagyszerű színdarabját végig nézni, hogy meggyőződjenek arról, miszerint a becsület felől való felfogás éppen annyifele lehet, a vány társadalom, a hány társadalmi kör, vagy a hány ember állította fel és követi ezt, az tekintsen körül figyelemmel társadalmi életünk e tekintetben fontos jelentéseit, tegye kezét a szívére s szabadítsa fel agyát az uralkodó elfogultságtól és előítéletektől, és lehetetlen, hogy igazat ne adjon nekem.

De hát mi lehet az oka ennek az elszomorító tapasztalásnak?

Mi lehet annak az oka hogy manaprag a becsület nem egy, a legtisztább márványból készült, emondhatatlan szépségű, szobor? A felelet könnyű: Magunk vagyunk az okai. Mi magunk.

A társadalmi ferdeségek belenőnek az egyes emberekbe s mikor sok egyes ember érez egyformán ferde irányban, ebből általános rossz szabály, helytelen törvény lesz. Hát nem bűnös törvény-e ma már az emberek szívében az, hogy minden léhaságért párbajt kell vívni, különben oda a becsület?

A becsület földi életünk legdrágább kincse. Mindenki vele születik és vele nő ez a becses vagyon. Alapja tehát az emberi méltóság. Nagy gondozást oltalmazást igényel; de dusan is jövedelmez annak, a ki megoltazza. Nem csuda, hogy sokan nagyon ts sokan féltik. Ha a becsület megcsorbul vagy egyszer elvesz, olyan eset ez, mint a régi rómaiak capitis demimuxia maximuma. A helyrehozhatatlan. A Csobár író szép szavai erre illenek igazán: «A ki eztet egyszer elprédálja; Visszanyerni hiában próbálja.»

V. K. B.

Az önálló vámterület mellett. A fővárosi ipartestületek kebeléből 50 tagu központi bizottság alakult, amely az Ausztriával való gazdasági kiegyezés előkészítését tűzte ki célul. E bizottság most felhívást bocsátott ki, amelyben felszólítja a testületeket, hogy az önálló vámterület mellett foglaljanak állást. Felkéri egyszersmind a testületeket, hogy decz. hó végéig nyilatkozzanak a kérdésben, mivel január első felében már megkezdődnek a kiegyezési tárgyalások.

Az első női miniszteri biztos. A vallás- és közoktatásügyi miniszter özv. Nendtvich Gusztávnét, sz. Hoffmann Jolánt, a m. kir. állami nőipariskola igazgatóját a budapesti angol kisasszonyok polgári iskolai tanítónőképző intézetével kapcsolatos orsz. felső nép- és polgári iskolai tanítónő vizsgálobizottságba a női kézi munkacsoporthoz miniszteri biztossá nevezte ki.

Magyar nők kongresszusa.

— Felhívás a nőnevelési egyesületekhez, testületekhez s a nőnevelés munkásaihoz, barátaihoz! —

Az 1896 ban tartandó II. Országos és Egyetemes Tanügyi Kongresszus rendező-bizottsága határozatából a »Kongresszus Nőnevelési Osztályát« a »Mária-Dorothea-Egyesület Tanítónői Szakosztályát« készíti elő.

A nevezett szakosztály f. évi november 28-an tartott ülésében foglalkozott először a Kongresszus ügyével. Ez ülés határozatából kifolyólag azon tiszteletteljes kéressel fordulunk a mélyen tisztelt egyesületekhez, testületekhez és a nőképzés iránt érdeklődőkhöz, méltóztatásuk a Mária-Dorothea-Egyesület Tanítónői Szakosztályát a Kongresszus Nőnevelési Osztályának megalakítására célzó munkásságában támogatni.

A magyar nőknek a Kongresszus Nőnevelési Osztályát fogja az első alkalmat szolgáltatni arra, hogy véleményüket és óhajtaikat a nőnevelés fontosabb kérdéseiben nyilváníthassák. A Kongresszus s kere és a közvéleményre való nagyobb hatása csak úgy remélhető, ha a magyar nők közül minél többen juttatják ott kifejezésre nézetüket.

Tekintve azokat a nagy szolgálatokat, melyeket a nőnevelési egyesületek a hazai nőképzés ügyének tettek s azokat a nemes törekvéseket, melyek tagjaikat a nőnevelés ügyéért lelkesítik: remélni merjük, hogy eme szent lelkesedés a Kongresszuson való együttműködésben is nyilvánulni fog. Éppen azért teljes bizalommal kérjük, hogy a Kongresszus ügyét felkarolni s azon a nőnevelés érdekeit szíves közreműködésük által elősegíteni kegyeskedjenek.

Mely tisztelettel kérjük, hogy eme közreműködés módzatainak megbeszélésére kegyeskedjenek tagjaik sorából a Kongresszus ügyeit előkészítő értekezletekre megbízottakat küldeni; esetleg véleményüket a tettelekről velünk írásban közölni (Budapest, Andrásy-ut 65.) Ez ügyben havonként üléseket fogunk tartani Legközelebbi ülésünk f. évi deczember 14-én d u 5¹/₂ órákor az Andrásy-uti polgári isk. tanítóiskolák építő-intézet nagytermében lesz.

Ezen értekezleten döntünk végleg a Kon-

gresszuson tárgyalandó tételre és azok előadóira nézve.

Eddig a következő tettekben történt megallapodás.

1. A leányok középfokú oktatásának reformja, tekintettel a nők egyetemi képzésére
2. A leányok gazdasági oktatása és az ismételő iskolák.
3. A leányok erkölcsi nevelése az iskolában.
4. A tanítónő és nevelőnő képzés.
5. A leányok internatusi nevelése.
6. A nők munkakörének kibővítése.

Minden tételre nézve két két előadót fogunk felkérni. Az előadások nyomán megindult vitában való részvételre pedig minél többieket óhajtunk megnyerni.

Ezeket a mélyen tisztelt egyesületeknek, testületeknek, a nőnevelés minden munkásának és barátjának azon tiszteletteljes kérelmünk ismétlésével hozzuk tudomására, hogy a Kongresszuson való részvételre minél többieket buzdítani, az előkészítés munkájában pedig közreműködni szíveskedjenek.

Budapest 1895. deczember 10.

S. be-tynné Steina Ilona, a tanítónői szakosztály elnöke. Odor Emilia, alelnök Thuránszky Irén, alelnök. Herczög Sarolta, Nemcskay Irma, jegyzők.

A pusztaszeri ezredéves ünnep.

Méltó, országgraszoló nemzeti nyitánya lesz az ezredéves ünnepnek a pusztaszeri nagy emlékoszlop ünnepélyes átadása és az ehhez tervezett nagy ceremóniák. A program, a mit erre a belügyminiszter megbízásából készítenek, egészen nemzeties karakterű, ünnepélyes mozzanatokból fog állani.

A király, az egész ünnepelő ország képviselve lesz a legelső magyar történelmi helyen tartandó nemzeti ünnepben, melynek tervezete legközelebb kerül a belügyminiszter elé.

Meghívja a pusztaszeri emlékoszlop átadási ünnepére a nemzet nevében a kormány a királyt, a primást, József főherceget, az országgyűlést és a főrendiházat, Csongrád megye, a rendező, meghívja a megyéket, a Csongrád megye területén levő szab. kir. városokat:

Szegedet, Hódmezővásárhelyt, a magyar kulturegyesületeket, a papságot stb.

A nemzeti ünnep napja 1896. év április 28-ikára van kitűzve és színhelye a nagy ezredéves ünnep, a pusztaszeri mezőség, az emlékoszlop körül.

Sátorokat vernek itt annyit, amennyi elegendő legyen az ünnepelő sereg befogadására rossz idő esetén. Tervebe van véve azonban esetleg egy hatalmas fődött faakotmány felállítása is. A sátorokat a honvédségtől szerzik be.

Az ünnepély díszseregét is a honvédség szolgáltatja: egy zászlóalj gyalogságot és egy század lovasságot.

Az tervezetük továbbá, hogy itt játszék először az első honvédségi zenekar és a magyar Himnuszsal nyissa meg az ünnepélyt, melynek mozzanata a következő:

Reggel 8 és 9 óra között az ország minden részéről érkező vedégség fogadtatása a kisteleki vasuti állomáson. Négyszáz hintóra lesz legalább szükség, a miknek megszerzésén most fáradoznak. Szolgáltatják ezt a megye, Szeged, Szentos, Hódmezővásárhely, a Pallavicini-uradalom, Felegyháza stb.

Delelőtt 10 órákor szabad ég alatt Csongrád megye ünnepi közgyűlése, benyitól a király üdvözlésével.

Üdvözlés a kormányt, a vendégeket.

Közgyűlés után tábori mise a pusztaszeri emlékoszlop előtt. Delben 800 terítékű lakoma, ha lehet, meleg, ha ez nehézségekbe ütközik, hideg étellel. Ezzel egyidejűleg nagy néprakta a mezőn. A menüje bográcsokban főzött gulyás, sör, bor. Az emlékoszlop átadásánál ünnepi beszédek tartanak. Egyet a kormány, egyet a megye képviselője.

Szeged is megvendégeli az erre felé jövő vendégeket az ünnepnap reggelén és 100 hintót ad használatra.

Azt tervezik továbbá, hogy egy nagyobb rendező-bizottságot alakítsanak, melynek tagjai Csongrád megye, Szeged, Hódmezővásárhely és Kecskemét vezérlő urai lennének.

A főispán és Pallavicini gróf a jövő hét elején az ünnepély színhelyén, Pusztaszeren szemlét tartanak és kijelölik a helyeket, ahol az ünnepélyeket megtarthatják.

A „DEBRECZEN” TÁRSZAJA.

Temetés.

Csak hulljatok a megfagyott rögökre
Ti szállógató, pajzán hópihé; —
Eltűnt az élet innen mindörökre,
S csak tört virágot kell temetni még!

Van, is halottja bőven a mezőnek,
Csörgő levél, fakó virágkehely, —
S ha eltemetted őket, — szemfedőnek
Borulj reám is hófehér lepel!

Rostkowicz Arthur.

Egyszerű ok. *)

— Irta: Vértesy Gyula. —

Nagy öröm és vigasság napja volt az andorlakai kastélyban az nap, mikor andorlakai Andorlaky Barnabás urnak fia született. Barnabás ur örömet megzavarta ugyan egy kisse, hogy a felesége alig élte túl egy héttel a fia születését, de mi volt az a gyász ahhoz az örömhöz képest, hogy az Andorlaky familia egyetlen cseméjét a térdein ringathatta, ho-

* Mutató a kitűnő fiatal író legutóbbi megjelent »Elbeszélések» könyvéből. (Atheneum Olvasótára.)

lott régen lemondott még a reményéről is annak, hogy ez a forrón óhajtott vágya teljesedésbe menjen.

Persze ha hamarabb teljesedésbe ment volna, Barnabás ur másképpen bánt volna a birtokával, meg a pénzével, nem úgy, ahogy eddig eselékedett.

De hát persze nem volt kinek gazdálkodni, hát menesztette a bankót a kártyaasztalokhoz, a cigány zsebébe.

A szegény, szomorú arcú asszony pedig panaszkodni sem tudott mert Barnabás ur hamar a fejéhez vágta:

— Minek kinek?

S a szegény, szép asszony erre nem tudott mit szólni, csak sirni, zokogni kezdett.

S a könyvein keresztül látta egy aranyos, kedves baba alakját, a mint gömbölyű kacsóit nyújtogalja felé s szinte hallotta gögicselő hangját, a mint mondogatta: mama, mama!

Oh ha csak egyszer hallotta volna, milyen boldog lett volna egész életére. Még az is, hogy megláthatta a piczi teremést, s anyai szíve teljes lángolásával magához szoríthatta — utolsó órai hideg sötétségébe aranyos fényt szövítt ez a kimondhatatlan, édes gyönyörűség.

Azután meghalt. Emlékét bizony nem őrizte meg egyéb, mint az a fehér márvány-piramis a kastély parkjában.

Barnabás ur nem ért rá nagy öröme közegette a gyászolásra. Az a nevető szemű kis buksi gyerek elfoglalta minden idejét. Vadaszimbóriát, kártyakompanistát, ivópajtásait ki is nevelték, a miért hogy egy a papucsát a kerületnek a kis sülvénynek.

Mikor azután a gyerek nőni kezdett, s felcseperedett a kamaszokba, három instruktor is hozatott neki, hogy tanítsák meg azokra a tudományokra, a mikre Géza urának szüksége van.

Hanem Géza urfi kerekén kijelentette az apjának, hogy neki semmi szüksége sincs azokra a kopaszfejű, nyálas filozofákre. — Nem akar ő tantanyaló lenni.

— Persze, hogy nem, adott neki igazat az öreg, — pokoiba velük — az Andorlakyak uraknak születnek, uri ember meg nem szokott tanulni.

Az urfiak sem kellett több Sntaxis grammatika repült a sutba, s az öreg ur hozatta nyakra-főre a kardokat, pisztolyokat, puskákat, nyergeket, lovaglósorokat.

Kezdődött az urali élet Jött az uszómeister, vívómeister, billiardmeister, a kiből azután kitűnő korhelykompania került ki az urfi számára.

Hej, ha úgy éjnek idején a park fehér márványobeliszkje alól kikelt volna az a halvány asszony s meglátta volna az ő ara-

MILLENNIUM.

A sajtó kiállítása. A díszes közművelődési és sajtó pavillon egy óriás földszinti termében lesz a magyar sajtó kiállítása. A terem 11 méter hosszú és 7 méter széles s mint a külső építés is mutatja, milyen célra szolgál. A dekoratív festéssel díszített saloni keretbe a fővárosi lapok fejeit illesztik bele, még pedig eredetiben, az ő papirosukon a saját betűikkel nyomtatva. A kiállítás tárgyai lesznek első sorban a magyar zornalisztika emlékei, reliquiák, s a hírlapírás történeti fejlődését feltüntető emlékek. Neves újságírók képei és szobrai kerülnek ide, a régebbi újságok első példányai, nagyérdékű kéziratok, — arany tollak, emlékeztető irószerszámok stb. Kiállításra kerülnek továbbá a magyarországi időszaki sajtó összes termékei. — Ami csak újság folyóirat, szaklap Magyarországon megjelenik, mind itt lesz egy-egy példányban, s egyúttal olvasmányok a közönség rendelkezésére is áll. Ugyancsak itt kerülnek kiállításra az összes magyarországi lapok rövid monografiái, az ismert új-ágok életrajza, úgy hogy ezek a füzetkék egybekötve a magyar hírlapirodalom teljes áttekinthető történetét adják. Az érdekes kiállítás való részvételre a kiállítás igazgatósága most szólítja föl a sajtó organumait, s egyszersmind kéri azokat a magánosokat, akiknek a sajtó történetében nevezetes reliquiái vannak, hogy azokat lehetőleg állítsák ki a sajtó kiállításain. A bejelentések 1896 január 31-éig a kiállítás igazgatóságához küldendők.

Rákóczy Ferenc kardja. Az a kard, amelyet XIV. Lajos Rákóczy Ferencnek, Rákóczy pedig a tolnamegyei Kölesdi csata alkalmából brigadérosának béri Balogh Adámnak ajándékozott a tolnamegyei Forster család birtokába jutott. A kardnak ez időszertint Forster István földbirtokos a tulajdonosa, aki a millenáris kiállításra a hozzá intézett felzárólat következtében készsége el engedte át a kardot és azt rendelkezési helyére való juttatás végett Budapestre már fel is hozta. A kardnak ezüst művü a markolata és a hüvelye, pompás pengéjén pedig két oldalt a következő felírás olvasható:

»Ne me tire pas sans raison
Ne me remets poin sans tromeur
(Ne huzz ki ok nélkül,
Ne tolj vissza becsület nélkül.)

Hangversenyek a kiállítás s on. Már felsoroltuk nemrégiben, hogy a kiállítás igazgatósága számos egyesületet, intézetet, társaságot felszólított, hogy a kiállítási ünnepek csarnokában zene, dal-előadásokat

nyos gyermekét, de nem gyönyörködött volna benne.

Hanem az apa, az gyönyörködött. Szakasztott mását látta magának, mikor úgy néha-néha, multság közben rápillantott a deli legényre, amint azt a kis fekete bajuszát pedergetve húzta magának a szebbnél-szebb nótákat s kelemes bariton hangon kísérté legkedvesebb nótáját:

Hegedül a szívet hozzám
Annak a kis lánynak
Te meg kis lány ide hallgass
Neked muzsikálunk.

Oda is hallgatott a kis lány — és hamar elhegedültek a szívet.

Barnabás ur ősi büszkeségét sórtette ugyan egy kisse, hogy épen Leiner Marianna szívet hegedülte el Géza urfi — hanem az után hamarosan belenyuzodott, hogy a gazdag árendás pénzén vegyék vissza az ősi birtokot, amelyből bizony már csak édeskevés tartozott az andoriaki udvarházhoz.

No de újra hozzakerítették — s az aranyos vig napok még csak ekkor kezdődtek el igazán — s azokat derültebbé, még fényesebbé tette a szép fiatal menyecske jelenléte, aki néha éjfélig is ott ült a jökevdü kompániába a férje kedvéért, akit szerető lelke egész melegével szeretett.

Endezzen, még pedig oly formán, hogy minden hétre jusson egy-két hangverseny, majdnem kizárólag magyar szerzeményekből. A legtöbb felszólított egyesület és intézet sietett a válaszszaal, s eddig mind készségeal vállalkozott a zenei előadások tartására. Ujabbban felszólították hangverseny rendezésére az orsz. zene-akadémiát, az aradi, a temesvári, a kolozsvári és a brassói filharmónikusok társaságát és a Hubay Popper-féle vonós négyes társaságot (az előbbi 2—4 estére). Nagyban készsülnek az ifjúsági monstre dalestélyre is, a melyet dr. Harrach József rendez. A monstre dalestély sikere érdekében az összes fővárosi középiskolák igazgatóinak közremunkálkodását is kikérték. Itt megemlítjük még, hogy az orsz. magyar daléregyesület a napokban írja ki a pályázatot egy a megnyitó ünnepen előadandó ünnepi himnusz szövegére és dallamára. A díjat, a mely 1100 korona, a kiállítás adja.

A keraniai kiállítás. Az agyag és üvegipari csoport bizottság legutóbb tartott ülésén már teljesen elkészült az elhelyezési tervvel, úgy-hogy ennek a kiállításnak már alig van még előkészítő munkája. A bizottság ülésén a kiállítási katalógus bevezető részének megírását, — a magyar agyag — és üveg — ipar története és fejlődése, — dr. Wartha Vincze műegyetemtanár, csoport-bizottsági elnök vállalta magára.

Színház.

Tiltott gyümölcsök.

— Bohózat három felvonásban. Irta Labiche Ernő. Fordította Deréki Antal. A debreceni színházban 1895 december 17-én kerül színre.

Egy még eddig máshol színre nem került francia bohózatot adtak elő a színházban. A darab nem valami kitünő terméke a francia színművelésnek, mindazon által nagyon érdemes az előadásra. A francia szellemesség a legaprólékosabb dologból is tudott olyan bonyodalmat csinálni, mely bárha a kibonyolítást előre sejteti mégis olyan ügyes hogy becsületére válnék a legjobb vigjátékoknak is.

A darab meséje a következő: Duplan (Tapolczay) és tőle elváltan élő neje Athenais (Cserny) azon s ponton allanak, hogy egy hét múlva már kimondja a párisi törvényszék elváltásukat.

Az első felvonás színhelye Trouffier (Krémér) rendőrbiztos szobája, hová Beleur Jean (Németh) muzeum őr feljelentése folytán Duplanét és udvarlóját De la Fontaine Anatol (Kienovits) diplomatát bekisérik a muzeumban

elkövetett közérköleség elleni kihágás miatt. Kihallgatásuk után külön czellákba kísérik őket Bernárdó (Püspöky) a rendőrségnél alkalmazott hivatalosolgo. Ekkor hozzák Duplant (Tapolczay) is, kit hasonló vétséggel, mit az assyriai szoborcsoportok mellett követett el egy előkelő férjes nővel, ki szerencsésen elmenekül vádolnak. A kaczagató jelenetek egymást követik s felvonás végén a rendőrbiztos tévedésével midőn Duplant elbocsátja, mivel azt hiszi, hogy a saját feleségével érték tetten, a komikum a tetőpontra hág.

A második felvonás Duplanné játsszódik le. Duplan ugyanis eljő tőle elváltan élő nejehez, hogy barátságosan beszélgessenek az elválásról. Ekkor kapják mindaketten az idézet a rendőrségtől, s tanácsot kérnek Pontresson (Hevessy) ügyvédjüktől, hogy mit tegyenek Persze legokosabb volna, ha kibékülnének, de mind a ketten macacsul ragaszkodnak az elváláshoz. A legmulatságosabb jelenet ekkor következik, midőn a négy bűnös — mert ekkor tudódik ki, hogy Pontressonné (Bogyó) volt ama ismeretlen hölgy, ki Duplannak találkat adott a muzeumban, a büntetőtörvénykönyvvel kezükben lépnek egyszerre a színpadra, s a 330. §-t olvasák kétségbeesetten; majd hirtelen feikaczagnak, s velük együtt a nézőter, midőn egymást meglátják. A felvonás vég már itt korantsem olyan frapans, mint az elsőnél volt, mivel sejteti a darab végét.

A harmadik felvonás a törvényszéki tárgyaló teremben, a tanak szobájában játszódik le. Duplanné ugyanis nem akar neveltségessé lenni s inkább megnevezi Anatolt, ki a századvégi szerelmesek közül való, s inkább állásához ragaszkodik, mintsem kedveséhez. A muzeum őr, ki mint tanu szerepel, váratlanul idézi elő az újabb bonyodalmat, ugyanis az assyriai szobrok mellett egy névjegy tárgyat talált, melyben Duplan a kedvesére ismer. Pontresson, az ügyvéd azt hiszi, hogy nyomára jó a negyedik bűnösnek, ki nem más, mint a saját neje. Ezt azonban semmi esetre sem szabad megtudnia. A névjegy könyvecské Athenais kezébe kerül, s ki akarja szolgáltatni legjobb barátjának az erényhősnőt, — megvételének.

Minden a névjegy tárczán fordul meg. Amelie, Duplan kétségbe vannak esve. Ekkor azonban váratlan fordulat áll be, ugyanis Duplanné a névjegy tárczát a törvényszék elnökének nyújtja át, mire a törvényszék felmenti a bűnösöket. Duplant és Duplanné asszonyt, ki a névjegy tárczát a magával cserélte ki. Az elvalni készülő házastársak kibékülnek. Pontresson ur nem tudja meg a neje csaltságát s — ezzel bevégződik a darab.

ját már-már felnyitotta, hogy beszéljen, olyan gorombán, olyan durván, a hogy végig sértett szíve sugta, hanem azután a gavallér mégis elhallgattatta a benne a büszkeségében sértett férfit.

Egy nővel csak nem fog gorombászkodni!

Szó nélkül megfordult s ott hagyta az asszonyt. Persze, hogy ez szegény ekkor már bánta, a mit mondott. Utána is ment s könyörögve kérelte, nyaka köré fonva a karját, hogy fejtse el, a mit mondott, nem úgy értette ő azt, bocsásson meg neki.

Hideg, nyugodt mozdulattal fejtette le magáról az ölelő karokat.

Miért haragudna? Nincs ok rá. Igazat mondott. Hanem még egyszer nem akarja meghallani. És ezért kell, hogy vége szakadjon közöttük mindennek. De meg különben is az Andorlakyak nem szoktak senki kegyelméből élni. A mit ő hozott a házhoz, viheti, annyija még marad, hogy valahogy szegényesen megélhet.

Megmondta, a mit megmondott. Könyörögött azután előtte a szőke asszony, amennyit csak akar, még csak egy tekintete sem volt a számára.

(Vége köv.)

Az előadás a jobbak közé sorolható. Cserny Berta és Tapolczay pompás akitást nyújtottak ugyszintén kitűnő volt Krémer és Püspöky. Jók voltak Bogdy Ilka és Ifj. Németh míg ellenben Klenovits, Hevessy, Bajnóczy és Szathmáry színtelenek voltak.

Ugy az előadás mint a darab nagyobb közönséget érdemelt volna.

Reporteur.

Somló Emma fellépése. Érdekes estélye lesz holnap a debreczeni színház látogató közönségnek, ugyanis holnap lép a színpadra először városunk szép tehetségű szülőtte. **Somló (Schaitl) Emma** Rákosy Szidi színház iskolájának végzett növendéke. Mint hírik a kisasszonyt, nagy óvációkkal készül fogadni a közönség, koszorút és virágcsokrokat nyujtanak át neki színre lépésekor a karzatról pedig egy a névtelenség homályában rejtőzködő ifju, (mert okvetlenül annak kell lennie) poeta verseit fogják a parquette közönségére szórni. A kisasszonynak nem nagy terjedelmű, de rendkívül kellemesen csengő, tiszta hangja van mi határozott előnyt biztosít számára **Margó Zelma** felett. Játéka eleven és természetes, bárha először batortalan, mégis azt hisszük, hogy élvezetes leend. Az előadás iránt városszerte nagy az érdeklődés, úgy, hogy zsúfolt házra van kilátás. **Somló Emma** a Nebántsvirág **Denie de Flavigni** kedves szerepét játsza holnap, míg a többi szerepeket a társulat legjobb erői, így Püspöky, Locsarekné, Krémer, Galyasi járszotnak.

Törvényszék.

Kegyelem Ábrányinak. A király ez a szentzatiós munka, mely oly nagy port vert föl a politikai körökben, úgy látszik, meghozza a maga gyümölcsét. Ifj. Ábrányi Kornelt a kuria, a Pesti Naplóral történet házkutatás ügyéből kifolyólag tudvalevőleg hatóság elleni erőszakért súlyosan elítélte. Most — mint értesülünk a király szerzője kegyelmet fog kapni.

Ujdonságok.

Az otthon kör. A Debreczenben létesítendő irok, hírlapírók és irodalom-barátok Otthon körének előkészítő bizottsága f. hó 24-én kedden délután a városháza nagy tanácsstermében ülést fog tartani. Ez alkalommal mondják ki az otthon kör megalakítását is, a mely elé már olyan érdeklődéssel tekint az egész városi közönség. A kör létesítése iránti érdeklődés most már teljes mértékben nyilvánul s a kör tagjai körében a választmány megalakítására megindultak a kombinációk. Az Otthon kör különben nemcsak önmagáért fog létesülni, hanem a közönségért is. Mar most előre kijelentjük, hogy az Otthon-kör rövid idő alatt olyan tervek megvalósításával fog előállani, a melynek — teljes sikere iránt kétségeskedni sem lehet.

A sertéseknek Debreczenből Bécsbe szállítása. Debreczen szab. kir. város tanácsa mint annak idején már említettük sürgős felterjesztést intézett a földmívelésügyi miniszterhez, a sertéseknek Debreczenből a bécsi szabad vásárra bevitele engedélyezése iránt. E sürgős és nagyfontosságú felterjesztésre **Daranyi Ignác** földmívelésügyi minisztertől a mai napon a következő távirati rendelet érkezett:

Az osztrák belügyminiszter arról értesít, hogy külön ajánlataim alapján esetenként hajlandó debreczeni járványmentes szállásokból sertéseknek Bécsbe szabad vásárra szállítását megengedni, s ily hozzám érkezendő kérvényeken igazoltassa, hogy a folyamodók sertésai kivéleg járványmentes szállásokban részben tartatnak elkülönítve és beteg-

ségnek gyanuja sem torog fenn. Földmívelésügyi miniszter.

* A belügyminiszter és a debreczeni anyakönyvi hivatal.

Egy valódi alkotmányos rendelet érkezett ma Debreczen sz. kir. város közigazgatási bizottságához, a mely tudvalevőleg a debreczeni önálló anyakönyvi hivatali állásokra önkénytelenül egy-egy pályázót terjesztett fel a belügyminiszterhez kinevezés végett. A belügyminiszter, úgy látszik meglátta ez eljárásban a törvényteleniséget s nem akarta azt, hogy orránál fogva vezesse őt a közigazgatási bizottság és ma sürgős leiratot intézett ahhoz, melyben felhívja, hogy postafordultával az összes pályázati kérvényeket, melyek az anyakönyvvezetői és anyakönyvvezető helyettesi állásokra beérkeztek hozzá felterjeszteni sürgős köteletségének ismerje.

* Debreczeni zenekedvelők köre az érdekelteknek szives tudomására hozza, hogy a folyó hó 20-ára tervezett első hangversenyt közbejött akadály miatt e napról elhalasztotta, s a hangverseny új határnapjának kitűzése felől a t. érdekelte közönséget a helyi lapok útján kellő időben fogja értesíteni.

* A kézsorítás ellen. Érdekes dolgról írnak most az orosz lapok. Az a vita merült fel, hogy veszedelemmel jár-e a kézsorítás vagy nem. Az orvosok úgy nyilatkoznak, hogy ez az Angliából importált köszönési mód veszedelmes következményekkel járhat, a mint már ez sok esetben be is bizonyult. A ragadós betegségek ugyanis igen könnyen terjednek a kézsorítás által. Az oroszok között már meg is indult a mozgalom, hogy a kézsorítást kipusztítsák a divatból, sőt Bokononban a lakosság nagy része már szövetséget is alakított e célból. A szövetség tagjai soha nem üdvözlik egymást kézsorítással s a ki a határozat ellen vételi mereszél, öt rubelt fizet jótékony célra.

* Nagy idők tanuja. Csasznek József volt 48-as honvédhídszázados, gőzhajókapitány, koronás arany érdemkereszt tulajdonosa, Károlyváros diszpoligára, decz. 13-án 72 éves korában meghalt Ujpesten. Ma délután temették el nagy részvét mellett a szabadságharcz derék harcoszat.

* Smyrnai szerkesztő Budapest. Az Abenk (Ó szetartás) című szerkesztője, Mehemed Vedzsati rajongó barátja a magyaroknak s valóságos entuziazmussal iradjában rólunk és az ezredéves kiállításról. Ez a smyrnai barátunk, a ki a Veszprémi Hírlap felelős szerkesztőjével, Csolnoky Viktorral állandó levelezésben van, most megírta, hogy meglátogat bennünket. A millenniumi kiállításra eljön Magyarországra; előbb Veszprémben utazik és onnan jön Budapestre. Vedzsati igen művelt ember, francia nyelven több művet írt. Látogatásának célja, hogy a keletei jól megismertesse a magyarokat.

* Zichy Jenő gróf második ázsiai útja. Zichy Jenő gróf az első expedíció alkalmával szerzett gyűjtemények kiegészítése végett újból elmegy a Kaukázusba. A gróf e hó 18-án reggel 7 órakor indul el útjára. Komornyikján, Roszlapon kívül az első expedíció egy tagja, Cselingarian tanár kíséri el útjában. A bécsi orosz nagykövetség — tekintettel a kulturális célra — ugyanazon könnyítéseket engedélyezte a grófnak, melyeket az első expedíció alkalmával kapott az orosz kormánytól. Az utleveleket már kézbesítették is a grófnak, ki körülbelül márczius hó végeig marad a Kaukázusban.

* A város nagyerdei gőzfürdőjében. Folyó hó 18-19-20-án a fürdés kazán tisztítás miatt szünetel; egyúttal értesítettük a t. közönséghez karácsony első napján délelőtt a férfiak, délután a nők részére van fenntartva a gőzfürdő a többi napokon mint rendszeren.

* Állomásfőnök — mint feltaláló. **Dániel Ernő** ker. miniszter ma küldött leiratában értesíti Hajdúvármegye közönségét, hogy **Lukács Gusztáv** m. a. v. állomásfőnök, p-ladányi lakos vasuti teharkocsi zárellenőrzői készülékek című találmányára Ö Felsőge szabadságot adott és az erről szóló okmányt csatoltan meg is küldi.

* A vadkivitei társaság mely a nyár folyamán alakult, s elnöké gr. Eszterházy Miklós és gr. Almásy Imre választották meg, azon célt tűzte feladatává, hogy a Magyarországon lőtt vadat, külföldi piacra előnyösebben és biztosabban értékesítse, most a vadászatok idejével megkezdette működését. — A vad értékesítése iránt, nemcsak a társaság tagjától fogad el megbízásokat, hanem bárkitől is átvesz bízományszerű értékesítés végett vadat, s a közvetítést a társaság budapesti irodája eszközli, mely már összeköttetéseket szerzett a külföld nevezetesebb értékesítési piacaival, melynek Paris, London, Lyon stb. hova a vadat külön e célra berendezett vasuti kocsiokban szállítják.

* Szociálisták győzelme. Oro házán a községi képviselőtestület tagjaival választása a szociálisták győzelmével végződött. Az összes megválasztott bizottsági rendes és pótlagok szociálisták. A választás eredménye az egész megyében nagy feltűnést keltett, mert nem készültek el reá. — Azt tudta mindenki, hogy a szociálista izgatásoknak termékeny talaja van, de a megyei hivatalos körök nem is sejtették, hogy a községi képviselőtestületbe is bevihetik a szociálista eszméket. A megválasztott bizottsági tagok mindnyájan szerény viszonyok között élő földmívelők. A szociálistáknak Orosházán egyik főkivánsága az, hogy diplomás ember legyen a községi bíró. Sopronban a hol szintén választottak két kerületben képviselőtestületi tagokat, ugyancsak győzelemre jutott egy szociáldemokrata: Zsombor Géza fodrasz, az Oedenburger Rundschau cz. radikális uság kiadója. Ellenjelöltje kormánypárti volt. A másik kerületben a kormánypárti jelölt nyert többséget, a néppárti kandidátussal szemben.

* Mulatság. Az István gőzmalom-társulat munkásainak önképző és segélyző köre 1895. évi december hó 31-én, kedden, a Margita fürdő villanyvilágított dísztermében saját pénzátvételre táncszalag egybekötött silvestereztély rendez. Belpti-díj személyenként 60 krt. A zenét Kiss Béla közkevelésű zenekara szolgáltatja. Felülfizések köszönettel fogadtnak. Kezdeté 8 órakor. A meghívók kívánatra előmutatandók.

* Időjárás. A légnomás minimuma délebbre szorult el, ma a biskányai-öböl fölött helyezkedett el; maximuma pedig északra letelepedett és Közép-Európa felé terjeszkedett. Egy kisebb terjedelmű minimuma az Adria fölött vehető észre. Az európai időjárás többnyire felhős és Nemzetország kivételével helynkint csapadékos Jelentékeny esőzést jelentenek az Adria környékéről. A hőmérséklet a kontinens belsejében 0 fok körül ingadozik és csak Közép-Oroszországban ment 10 fok alá. Hazánkban az idő borús és enyhe. Ma reggel az ország déli feleiben esik az eső, vegyest hóval. A hőmérséklet keveset változott. Többnyire felhős és delen csapadékos idő várható fagypontra körül hőmérséklettel.

* Gazdák összefüvetele. A gazdasági egyesület tagjai, támaszkodva azon sikerekre, melyeket összefüveteleik alkalmával eddig is elértek, folyó hó 21-ére a Bika szaloda kisebbik éttermebe a gazdasági egyesület tagjait és az érdeklődő gazda közönséget társas vacsorára újra összehívta. Ez uton is felhívják az intézők a résztvenni kívánókat ez összefüvetelre, melyek eddig is hasznára voltak az ott megjelenteknek, azáltal, hogy ez-zmüket ott kieserélhették.

* A gyufa feltalálója meghalt. Mint résztvétel vevszük a hírt **Irianyi János**, ki a gyufa a negyvenes években feltalálta, vértesi földbirtokos, az István-gőzmalomnak több éven át volt főszámvévegye folyó hó 17-én délután 82 éves korában elhunyt Vértesen. — Temetése holnap fog végbemenni Vértesen. Adas és beke lengjen sirja felett.

* Elvesztett cigaretta tárcsa.

A déli órákban a nagyuj-utca jobb oldalán, a Bikától a Pásti-közig terjedő uton elveszett egy tula ezüst cigaretta-tárcsa, közepén L. J. bevéseű monogrammal. A becsületes megtaláló szíveskedjék a délutáni órákban szerkesztőségünkbe hozni, hol illő jutalomban részesül.

* Új vásártartási határidők.

Dániel Ernő kereskedelmiügyi miniszter ma leiratban tudatta a város közönségével a jövő évben tartandó debreczeni vásároknak új határidejét. E rendeletről kifolyólag a rendőrfőkapitányság legközelebb ki fogja hirdetni az új határidőket.

* A lőpor raktár megvizsgálása.

A katonai lőpor-raktár megvizsgálása a város részéről ma ment volna végbe. Az ezredparancsnokság átirata folytán azonban e vizsgálat elmaradt. Az újabb határidőt a jövő hó folyamára tűzte ki a városi tanács.

* Köszönetnyilvánítás.

Nemes szívű emberbarátoknak, kiknek jótékony adományából a debreczeni izr. elemi iskolának 57 növendéke nyert téli ruhát, valamint Darvas Izidor izr. iskolaszéki pénztáros urnak, a ki fáradhatatlan buzgóságával gyűjtötte össze a felruházáshoz szükséges összeget végül a zóna társaságának, mely az izr. elemi iskolának további 8 tanulóját látta el teljes téliöltözettel, ez uton is hálás köszönetem-t nyilvánítom. Dr. Kardos Albert, az izr. elemi iskola igazgatója.

* Rendőri hír.

Nincs hír, nincs ujdonság... hallatszott a riporterek ajkáról s hangjukat visszhangozta a bérc, a rósa. — Egyet-sa nyomorult tolvajocskát nem bírtak elfogni. Br. Borzalmos rendőrség. Mindössze az a hír szivárgott ki — azt is Botos rendőr árulta el iri ysegből — hogy az éjjel ket czirkáló rendőr a Szechenyi-utczán egy elkénszeredett embert talált a falhoz támaszkodva. A két rendőr, hogy a megfagyástól meg ne tse a szegény embert, vállára vette és cipelte be a városházára. A két rendőr viaszat izzadt, mire a városházára érkezett az emberrel csak ott tűnt ki, hogy az a szegény ember tulajdonképen nem fagyott meg, hanem — er sz e g.

* Aprópenzes posta.

Eötvös K. Lajos debreczeni kir. tanfelügyelő tegnapelőtt mutatta be a kereskedelmi miniszteriumban azt a tervezetét, melyet az egy-két forintig terjedő pénzküldeményeknek levelezőlapon való továbbítására készített. A kereskedelmi miniszteriumban kedvezőn fogadták a t rvet s megígérték, hogy gyakorlati kivihetősége esetén életbe lép-tetik. A tanfelügyelő tervezetét memorandum mal fogja támogatni a közoktatási miniszterium, mely a reformot, mint amely közművelődési szempontból is fontos, ajánlja, továbbá e budapesti s a debreczeni kereskedelmi- és iparkamaráknak. Ha náunk elfogadják, bizonyára külföldön is mihamar elismeréssel fogadják majd ezt az érdekes magyar találmányt. hogy a levelezőlapot aprópenzes küldemények posta szállítására használják.

* A műpartolás netovábbja.

A napok óta plakatonok eirdetett hangverseny, a melyben Lányi Ernő, Barna Ödön országos hírű művészek és mások produkáltak volna tehetségüket — mint miskolci tudósítónk írja — a részvétlenség „non plus ultra”-ja miatt elmaradt, mert ugyanis a leendő hangversenyen a szerepelni akarókon kívül mindenki távol maradásával tündökölt, így hát a művészek komoran távoztak a fényárban ragyogó teremből, elmélkedvén a megfejthetetlen problémán.

* Latabár Endréné halála.

Özvegy Latabár Endréné, Török Maria elhalt jeles szinigazgatónk özvegye, Latabár Kálmán a nemzeti színházi tagának édes anyja, tegnapelőtt 72 éves korában hosszu szenvedés után elhalt. Valamikor híres színésznő volt Dérynével, Hetényivel, Jókainé Laborfalvy Rozával együtt aratta a magyar színművészet első babérait. Különösen kitűnt mint operanékesnő s ezen a téren valóban az uttörők örökemlékezetű gárdájához tartozott. Neve országszerte ismeretes volt, férjének a magyar szinigazgatók egyik legkiválóbbikának társulatával az ország minden városában, így Debreczenben is megfor-

lt, játszott. Tegnap délután temették Budapesten Damjanich u cza 38. sz. a. levő lakásáról.

* **Halálozás.** Mint részvétellel értesülünk Sáfár András, Sáfár László belybeli ev. ref. tanító édes atya folyó hó 17-én éjjel meghalt. Temetése holnap f. hó 19-én délután 2 órakor lesz a Péterfia utcai leányiskolától. Áldás hamvaira.

* **Nagyobb munkakör, nagyobb javadalmazás.** Több olyan jelentékeny forgalmi kir. adónivatal van az országban, melynek élén az adóhivatali főtiszték nagyobb munkakörrel s így nagyobb felelősséggel vannak adminisztrációi mint a méltányosság követelményeinek fogva, illetékes helyen az az eszme merült fel, hogy a nagyobb munkakörrel és felelősséggel járó pontokon úgy az adótárnok, mint az ellenőr nagyobb javadalmazást is nyerjen. Így idővel meg fognak határozatni azok az állomáshelyek is, melyeken a költségvetésileg rendszeresített tizenkét 1400 — forintos adópenztárnok és tizenkét 1100 forintos ellenőr alkalmazandó lesz. Minthogy pedig a nagyobb forgalmu adóhivataloknak a milyen a debreczeni is, majd az adótárnok, majd az ellenőr szorul segítségre, gondoskodni fog a miniszterium, hogy minden jelentéke nyebb adóhivatalnál egy-egy adóhivatali e d-is alkalmaztassék s így ez az állás átmeneti stádiumot fog képezni a főtisztai álláshoz.

* **Megyei tisztújítás.** Most már véglegesen össze van állítva a folyó hó 23-án vegyemenendő megyei tisztújításra beérkezett pályázati kérvények listája; ezek szerint pályáztak: Rásó Gyula királyi tanácsos, alispán az alispánira, Fekete Sándor a főjegyzőre, Weszprémy Zoltán a fő- és első aljegyzőre, Nemes Zoltán a második aljegyzőre, Péntes Sándor az arvaszéki elnökre, Ferencz Elek a balmaz-ujvárcsi, Nabráczy István a nádudvari főszolgabíróira, Óláh Imre a szolgabíróira, Vásárhelyi István a pénztárnokira, Ács Nagy Károly a pénztári ellenőrire. Dr. Forrai András a III-ik aljegyzői és szolgabírói állásokra, gróf Degenfeld Pala szolgabíróira, Pakozdy Sándor a III-ad aljegyzői és szolgabíróira, Davidházy Sándor a III-ad aljegyzőre, Papp Lajos, Orosz Endre és Sepsy Dező pedig az arvaszéki elnöki állásokra pályáztak.

* **Dumas adomak.** A francia lapokban kedves apróságokat olvasunk Dumas életéből. Különösen azok a szellemes mondások érdekesek, a melyeket a két Dumas, az apa és fia között folyt beszélgetésekből jegyeztek fel. Lehetne-e szóval jobban jellemezni azt a viszonyt, a mi kettőjük közt fennállott, mint a nemrég elhunyt mesternek atyjáról mondotti szavaival:

— Apám egy nagy gyermek, a kire egész fiatal koromban tettem szert.

S mily szép és kedves az az elragadtatás, amellyel az öreg Dumas a K a m é l i á s h ö l g y első előadását végig nézte! Mindenki látni vélte a darabban az apja javító kezét, jöhet-e is csak a nyomdában látta először a darabot s ott mindjárt el is olvasta, mialatt állítólag keservesen sirt.

— Vallja hát meg, moudották neki, — mi a darabban a legjobb, az öntől való.

Az öreg Dumas bosszusan válaszolt:

— Persze, hogy tölem való, a mi a darabban legjobb.

— No látja.

— Igenis, a szerzője az én művem.

A fiatal Dumas, a ki meghallotta ezt, bár igen meg volt hatva, nem állhatta meg, hogy egy-két megjegyzést ne tegyen rá:

— Ez aztán az igazi apa. Mindenáron részt követel magának a sikeremből. Az ő háromszáz kötetem nem elég neki. Milyen hiru ember! A hiusága olyan nagy, hogy képes volna felugrani a saját kocsjára — ha volna kocsija — csak hogy azt higgyék róla, hogy szerezsen lovaszt tarti.

* **Hirtelen** megbetegedéseknél, a Vértes gyógyszerész Ferencpalnkája kitűnő sikerrel használható.

Az anyakönyvi hivatalból.

(Házassági bejelentések 17—18.)

Groszman József és Klein Ernesztina.
Szigeti Sándor és Szatmári Erzsébet.
Vértessy István és Jobbágy Juliánna.
Kozma József és özv. Váradi Istvánné.
Kovács Ferencz és Barcza Juliánna.
Pakk Viktor és Óláh Maria.
Kerekgyártó Mihály és Csáki Erzsébet.
Szabó Lajos és Dézi Piroška.
Ungváry Dániel és Jeney Erzsébet.
Liptay Károly és Arany Juliánna.
Hamza Imre és Sárkány Mária.
Für Kálmán és Szabó Rozália.
Szabó János és Gyürki Klára.
Szegedi Mihály és Helmecei Zsuzsánna.
Fedák Ferencz és Habik Maria.
Marjalaky György és Károly Anna, Mária.

(Házasságkötések 17—18.)

Kovács László és Kerekgyártó Juliánna.
Molnár János és Barna Maria.
Nok Gyula és Kozma Eszter.
Hüse Imre és Tóth Eszter.

(Szülöttek decz. 17.)

Gellén János (István ref.)
Nagy István (István ref.)
Hojsza József (Margit ref.)
Nagy József (Erzsébet ref.)
Markovics Gyula (Erzsébet ref.)

Táviratok.

Kitüntetett fényképész.

Budapest decz. 18. A király Erdélyi fényképésznek ma gödöllői fényképeért remek gyémánt melltűt adott.

Csaló bankár.

Budapest, decz. 18. (A Debreczen ered. táv.) A bpesti tszék Alkotmány utczai palotájában ma van Györy bankár bűnügyében a végtárgyalás. Perczel Vilmos földbirtokost, Györyt, Somsichot hallgatták ki. A tárgyalást folytatják.

Fejérváry a király előtt.

Budapest, decz. 18. (A Debreczen ered. táv.) Ma d. e. Ő Felsege külön kihallgatáson fogadta Fejérváry Géza báró honvédelmi minisztert.

Beteg trónörökös.

Budapest, decz. 18. (N »Debreczen» eredeti távirata.) F e r e n c z Ferdinánd főherczeg praesumptiv trónörökös egészségi állapotában váratlan fordulat állott be. Állapota rendkívül aggasztó, úgy hogy komoly aggodalmakra ad okot.

Kié a főnyeremény?

Bpest, decz. 18. (A Debreczen eredeti távirata) A osztályosjáték főnyereményét a 600.000 koronát a budapesti T e r é z v á r o s i t a k a r é k p é n z t á r, mely az osztályosjátékot kibocsátotta, nyerte meg. Nagy visszatetszést szült a közönség körében az eset.

Bécsi antiszemita mozgalma.

Budapest, decz. 18. (A Debreczen eredeti táv.) A bécsi községtanácsot tudvalevőleg háromszor oszlatták föl. A két első esetben az antiszemita lett a többség. A harmadszori választásra elkeseredetten indult meg a kerteskedés. Az antiszemita és liberálisok élet-halálharcot küzdenek.

15862

Kézügyesítő egyesület.

— A választmány évi jelentése. —

Debreczen, december 18.

Azokra nézve pedig, kik tanulmányaikat már bevégezték s célhoz jutottak a kézügyesség megfizethetlen kincs; támasz ha megpróbáltatásnak vannak kitéve, felüdülés az irodai terhes munka után; segély a háztartásban; delej, mely őket övéhez köti; dus forrás, melyből élvezetet és meglepődést mérhetnek, a helyett, hogy azt a házon kívül keresnek. Hány nyugdíjazott hivatalnok talál örömet, vigaszt és meglepődést a fiatal korában eltanult munkában. Alkalom nyílik előtte üres idejét nem eltölteni, hanem hasznosan felhasználni, míg ellenesethen élete valószínűsége válik.

Iskolás növendékeink az ipartörvények értelmében 13 éves korukban mehetnek iparra. Sokoldalúan ki vannak képezve, de legfontosabb, a gyakorlati kiképzés teljesen hiányzik náluk. Innen a sok panasz, hogy mesterinasaink egyoldalúan tulkepzettek s munkájukat nem folytatják kedvvel és előszeretettel.

Mily hathatós előiskolája lehetne az elemi iskola az eddig 3—4 évre terjedő iparostanuló éveknél. Mennyivel ügyesebb mester val foglalkozik. De eljön a tél s a napi 13—14 órai foglalkozás csak pár órára szorítkozik. Kísérjük figyelemmel, mivel töltik el az éveszakban üres idejüket.

Míg a nők különféle női munkálatokkal foglalkoznak, addig az egyik család fő pipával szájában óhószat a kályha mellett áldozik a sémaítvésnek vagy a nap legnagyobb zét alvással töli el; míg a másik a koresmákban keres magának szórakozást, hol a palinkás üveg és a kályha mellett tekozolja el nyáron át verejtekkel szerzett fillereit s ez által hozzártózik a nélkülözésnek dobja martalékul.

Mily egészen más szint öltene a családi élet, ha földmivelő népünket kora ifjuságtól a munkához szoktatnánk, ha az elemi iskola folytatását képező ismétlő iskolában valami házi-ipari tanították volna! Mily egészen más szint öltene a családi tűzhely, melynek minden egyes tagja a könnyen előállítható házi iparral foglalkozna!

A népbe beleoltott munkahajlam, kézügyesség szépérzék alkalmat adnak, hogy gazdasági eszközeit esetleg maga a kézügyesség el vagy az azokon történt romlásokat maga legyen képes helyreállítani. A kézügyesítő oktatás által kezébe adjuk a módot, hogy háziipara által jövedelmét szaporítsa s ez által anyagi jólétét elősegítse. Ha figyelemmel megvizsgáljuk a háziiparral foglalkozó vidékek lakóinak elarusítására szánt termékeit, azonnal át fogjuk látni, mennyire hiányzik náluk a szép iránti érzék. Megelégszik azzal, ha munkáját úgy készíti el, mint az elődeitől örökségképpen reá maradt; azon változtatni, azt szebbé tenni s ez által annak árát fokozni merőben képtelen.

(Folyt. köv.)

CSARNOK.

A szerelem lélektanához.

— Német beszély. —

(Folytatás.)

»De Karen nem szeret engem, te bolond, mit akarsz ostobasággoddal? Vagy csak azért találad ki ezt a mesét, hogy azzal a másik asszonnyal kelhess össze, ki körülhalózott?»

»Mit tudsz te erről!»

»Épen annyit, a mennyire szükségem van. Skovgard asszony hívott engem, s elmondta, mit észlelt Karenen. Ez a Lundbye, és a sátán annyira elvette az eszedet, pedig nem volt rossz. Vádolod Kasent és kiűzöd a házból. Jó. Mondom neked, hogy Kasen el fog pusztulni e miatt, velem jössz tehát s tőle bocsánatot kérsz.»

»S ha nem teszem, tán meg akarsz velem verekedni.»

»Várom, mi történik. Lehet, hogy Karen nyugalma visszatér.»

»Aha, akkor elveszed.»

»Ha akarja, elveszem. Ha azonban nem

így történik s ha ez az eset halálát okozza, — pedig így lesz, — akkor vége az életednek. erre esküszöm. Szemet szemért, — nem sokat beszéllek. Ismersz, szavamát megszoktam tartani.»

Ezen pillanatban megszólalt a csegettő s izgatott női hang hallatszott.

»Ez Barbro», mondá Niels komolyan, valami szerencsétlenség történt.»

Kinyitotta az ajtót s kilépett, ott jött az öreg cseled, kezeit tördelve síró szavakkal.

»Oh Niels ur!» kiáltott zokogva »jőjjön rögtön.»

»Mi történt?» kiáltott fel Niels, kalapját feltéve és sietve.

»Karen — kiitta az orvoságot, mit tegnap Skovgard asszonynak hoztam. Morphium volt, Niels ur, s midőn Skovgard asszony Karen szobájába lépett, ott feküdt mint egy halott.»

Niels már az utcára ért, Erik és Barbro siettek utána. Pár perc alatt, a Rosenberg kert mellett utóérték.

Midőn beléptek a házba, a doktor elejük jött, s kiáltotta, hogy már minden jól van.

»Az adag, amit irtam, nem volt nagy. Menjen csak, Holstov ur, és gyógyítsa meg a szegény asszonykát egészen.»

Erik semmit sem válaszolt. Hallgatagon lépdelt a lépcsőn föfelé. Niels egy ajtót kinyitott, beléptek, a mellékszobából Skovgard asszony hangja hallatszott.

»Gyermek, gyermek hogy tehetted ezt?» S hallatszott Karen zokogása is.

»Erik nélkül nem élhetek, nem élhetek.»

»Vissza fog jönni.»

»Nem szeret már. Ellenet szereti. Mindent értek már, oly vak voltam.»

E pillanatban lépett Erik a szobába összekulcsolt kezekkel.

»Karen«, kiáltotta gyengéden, kezeit felé nyujtva.

Karen felugrott, s úgy nézett rá mintha kísértetet látva.

»Ellent nem szeretem« mondá Erik.

»Sohasem szerettem más asszonyt, mint téged, Karen. Azt hittem, hogy Ellen melegebben érez, de csalódtam. És az is csalódás volt hogy szerelmedben kételkedtem. Szereszd engem. Karen, szereszd, én is szeretlek téged, kedves feleségem.»

Térdre hullt előtte, s a sápadt megtört arcz hirtelen kiderült, mintha napfény öntötte volna el.

Orczai pirultak, szemei sugároztak, s az öröm megindító mosolya lebegett a kis szájon s a keskeny ajkakon.

Egy darabig nézte férjét, aztán heves mozulattal karjaiba zárta, fejét keblére ölelte s megesőlt.

»Az első csók, mit tőled kaptam!» mondá férje mosolyogva.

»Ismét hozzáhajol, mialatt arcza és homloka újra kipirult, s má-odsor is megesőlt.»

* * *

Pár nap múlva Lundbye Ellen, Ostend-be utazott. Mivel Skovgard asszony úgy kívánta sem Karen-től, sem Erik-től nem bucsuzott el sőt megígérte, hogy szeméit is lefogja kötni; ha valaha Erikkel találkozik. »Ez talán csak megnyugtatta Karen-t« jelentette ki »s engem is mulattatni fog. A szerelem oly ostoba, oly ostoba.»

Erik irt azon havi folyóirat szerkesztőségének, melyben »A szerelem lélektana« megjelent volna, hogy munkáját visszaveszi. Reménye van, hogy az egészét átdolgozhatja s hiszi hogy ezzel a folyóirat érdekeinek is szolgál.

Azóta semmit sem halottunk a műről. Azonban e történet elbeszélője ki tavaly Skandináviában utazva, ezt Holstovtól halotta, meg van róla győződve, hogy nem gyuj átdolgozás a késedelem oka, inkább azt hiszi, hogy az új házasság mézeshetel, jobban mondvá évei akadályozzák a megjelenésben.

Ebben az esetben is bebizonyult, hogy a boldog emberek nem forradalmárok.

Vége.

Debreczeni városi színház.

Idény bérlet. 69. Páratlan bérlet 69.

Csütörtökön, 1895. december 17-én.

A NEBÁNTSVIRÁG.

Operette 3 felvonásban. Irta: Hennequin és Hailaud. Fordította: Évva L. és Rákossi J. Zenéjét szerzette: Hervé. (Rendező: Krémer.) Személyek;

Denise de Flavigni	S. Schaitel E.
Celestin, orgonista	Krémer J.
Chateaux Zsibou gróf	Püspöki.
Champletreaux Fernand vicomte	Németh J.
Fejedelem-asszony	Loocsarekné.
Kapusnő	Borcsainé.
Corinna, énekesnő	Galyassi P.
Silvia,)	Erőssué.
Lidia,) színésznők	N. Takács J.
Gimplető,	Bárdos I.
Színigazgató	Rózsahegyí.
Rendező	Varady.
Róbert,)	Nádasi.

Nyilttér

Nagy raktár
mindenfaj szőnyegből
futók és Linóleumból
viaszos Parquet
és bőrvászonból
KARDOS LÁSZLÓNÁL
Kossuth-utca.

Karácsonyi ajándéktárgyak és gyermekjátékok legolcsóbban kaphatók Baum Miksánál.

A timár társulat kisvárad-utczai 2093-ik számú házánál az első épület akár magánlakásnak, akár koresmai helyiségnek 1896. május 1-től 3, vagy 6 évre kiadó. Értekezhetni lehet iránta Nagy-péterfia-utca 963. számú háznál, társulati elnök **Ekli Gábor** urral.

Karácsonyi ajándéku

alkalmas

ujdonságok

óriási választékban

s legolcsóbban

Löfkovits Arthur

órák és ékszerésznél

Debreczen, főposta mellett.

OLCSÓ BEVÁSÁRLÁS

Kutas G.

Bank palota Corsó kávéház mellett.

A n. é. közönség becses figyelmébe ajánlom raktáromon dusan felszerelt

déli gyümölcs

és külföldi különlegességeket,

Teákat, Ttensüteményeket,

különösen

karácsonyi évadra

csemegék, cukorkák,

ANANÁSE, JAMAIKAI és BRAZILIAI

RUMOKAT, COGNACOT,

ugyszinte mindenféle kül-és belföldi

sajtokat s halakat

PRÁGAI és KASSAI

sonkákat,

ZNAIMIUBORKÁKAT

és mindenféle fűszer szakmába vágó árukat

Amerikai és belföldi petroleum.

KÖHÖGÉS,

rekedtség és elnyálkásodásnál

a torok és légzési szervek

MINDEN ZAVARAINÁL

melegen ajánljak

EGGER

kitünő hatásu

mellpasztilláit.

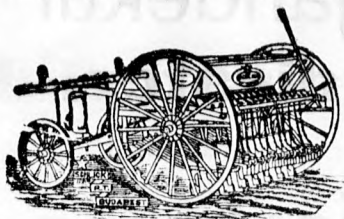
Kaphatók 25 és 50 kros eredeti dobozokban, minden gyógyszerárban és nevezetesebb gyógy-fűszerüzletben.

Fő- és szétküldési raktár

EGGER A. és FIAI

Nádor-gyógyszertára

BUDAPEST, Vaczi-körút 17.

Okvetlen szükséges tudni a gazdaközönségnek

hogy van Debreczenben a megyeház átellenében egy

mezőgazdasági gépraktár,

dusan berendezve a legjobb magyarországi gyárakból a legnagyobb választékban, a minő még a debreczeni piacon **nem volt**, hol a nagyérdemű közönség szükségletét a **legolcsóbban és a legjobb fizetési feltételek mellett** fedezheti.

A legjobb kiszolgálás biztosításával kérem a nagyérdemű gazdaközönséget, sziveskedjék szükséglete beszerzése végett hozzám fordulni, mielőtt valamely utazó ügynök által valamit magára erőszakoltatna és meg fog győződni arról, hogy nálam legalább is tíz százalékkal mindent olcsóbban vehet, mint bárhol és hogy képes vagyok mindég a legjobb áruval szolgálni ki vevőimet, melyet raktáromon folytonosan megtekinthet.

Fischer Jakab gazdasági gépraktára

DEBRECZEN, Főpiacz, a megyeházzal szemben.

Főüzlet: BUDAPEST, József-körút 31/B.

F E R E N C Z

Pálinka (sósorszesz),

Vértes gyógyszer-féle

használatban a leghatásosabb.

DEBRECZENBEN: Dr. Rothsnek E., Tóth Béla gyógyszerész uraknál, a hol azonkívül raktáron vannak a sasgyógytár világhírű gyógyszerei u. m.: Dr. Heuffel-féle gyomorassentia, Dr. Heuffel-féle vértisztító labdacok, Injectio veget és capsules vegetales, Bánáti növényenyedv, Herkuleszfürdői köszvényeszesz, Antibotin, Dr. Heuffel-féle hajszesz, Lugosi a ckenőcs, Dr. Heuffel-fél bajsznövesztő kenőcs, stb. kapható, valamint közvetlenül

Vértes Lajos

sasgyógytárában Lugoson 100 a.

COGNAC

CZUBA-DUROZIER & CIE

FRANCZIA COGNACGYÁR, PROMONTOR.

Mindenhol kapható.

Vezérügynökség: RUDA és BLOCHMANN, Budapest és Bécs.

15861

Karácsonyi ajándékul igen alkalmas
 uri divatcikkek,
 valamint

báti ujdonságok, *ing*, *nyakkendők*

és keztyük nagy választékban kaphatók

BEKÉS LAJOS

uri divat üzletében

Főpiacz, Dr. Ujfalussy-ház.

Mivel a **rum és cognac** elárusításával nem szándékozom tovább foglalkozni, addig, míg a készlet tart, igen **finom ó rum és cognac**

főüzletemben gyári árban kapható

KOHN HENRIK

fűszer nagykereskedő
 Debreczen, rózsá-tér 12.

Finom **petroleum** nagyban és **kicsibeni** eladás.

N.-Hatvan-utca, **Koszorus** ház.

Üzlet teljes felosztása miatt
 hatóságilag engedélyezett

VÉGELADÁS

mélyen leszállított árak mellett

KISS LAJOS

női divat, vászon és rövidáru üzletében,

TISZA PALOTA.

Első debreczeni női kézimunka ipar.

NŐI KÉZIMUNKÁK,

rajzolja, megkezdve és montirozva, valamint

himzéshez való anyagok

legnagyobb választékban kaphatók

Steiner és Wittmann

DEBRECZEN, Főpiacz, főposta mellett.

Előnyomda.

Rajzterem.